

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M. D.**, bývajúceho v B., proti žalovanému **T. S., s.r.o.**, so sídlom v B., zastúpenému JUDr. P. Á., advokátom so sídlom v B., **o vrátenie plnenia zo zrušenej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 8 C 191/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2013 sp. zn. 9 Co 269/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom zo 6. marca 2012 č.k. 8 C 191/2011-32 zaviazal žalovaného v lehote 3 dní zaplatiť žalobcovi 7 791,53 € s 9 % úrokom z omeškania od 10. decembra 2009 do zaplatenia oproti vydaniu tepelného čerpadla WPW 13 Stiebel Eltron, akumuláčného zásobníka SBP 100, zásobníka TUV SBB 300 WP; vo zvyšku (v časti 9 % úroku z omeškania od 18. októbra 2005) žalobu zamietol. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že na základe zmluvy o dielo č. 17/10/2005 žalovaný dodal žalobcovi zariadenia na vykurovanie rodinného domu, zrealizoval a spustil vykurovanie rodinného domu tepelným čerpadlom zn. Siebel Eltron a dielo odovzdal žalobcovi 14. marca 2006 odovzdávacím protokolom. Žalobca vadu zhotoveného diela spôsobujúcu hlásenie PROTIMRÁZ s následným blokovaním funkčnosti kompresora reklamoval u žalovaného písomne 24. októbra 2007 a keďže uvedenú vadu sa žalovanému nepodarilo odstrániť, listom z 3. decembra 2009, doručeným žalovanému 8. decembra 2009, odstúpil od zmluvy o dielo a žiadal vrátiť ním zaplatenú cenu diela oproti

vráteniu vadného plnenia. Súd prvého stupňa uvedené odstúpenie od zmluvy o dielo (§ 648 Občianskeho zákonníka) považoval za platné s právnym následkom zániku zmluvy. Preto s poukazom na § 457 Občianskeho zákonníka zaviazal účastníkov si vzájomne vrátiť plnenia poskytnuté na základe zaniknutej zmluvy o dielo. O úrokoch z omeškanie rozhodol v súlade s § 517 Občianskeho zákonníka a o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaného rozsudkom z 24. októbra 2013 sp. zn. 9 Co 269/2012 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa ako i s jeho právnym posúdením veci, preto s poukazom na § 219 ods. 1, 2 O.s.p. v podrobnostiach odkázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Výrok o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktoré odôvodnil existenciou vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ako i nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Namietal, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd postupoval v rozpore s princípom dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania, keď po tom, čo absolútne opomenul existenciu vyjadrenia sa odporcu k žalobnému návrhu, nezrušil rozsudok súdu prvého stupňa, ale sám svojím rozhodnutím prvostupňový súd nahradil a svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Ďalej uviedol, že vo veci nebolo vykonané riadne dokazovanie a bol opomenutý dôkaz ním predložený a svedčiaci v jeho prospech, ktorým je protokol o oprave vykonanej 6. mája 2008 spoločnosťou T., s.r.o., podľa ktorého zistenou príčinou závady bol upchatý filter primárneho okruhu, ktorá vada však nemôže zaťažovať žalovaného. Trval na tom, že v konaní žalobca nepreukázal, že by po 6. máji 2008 vady reklamoval a odstúpenie žalobcu od zmluvy o dielo preto považoval za neplatné. Z týchto dôvodov navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny a dovolacie dôvody žalovaného neopodstatnené, preto navrhol dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalovaný dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Prípustnosť dovolania by v danom prípade prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Dovolací súd preto so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či prípustnosť dovolania nezakladá niektorá z nich. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku i uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť,

že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je právne významné samotné tvrdenie účastníka o existencii určitej procesnej vady, ale až zistenie, že k namietanej vade skutočne došlo.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a dovolací súd ich existenciu nezistil. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru dovolateľa mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať z dôvodu porušenia zásady dvojinstančnosti súdneho konania odvolacím súdom, ktorú videl „v absolútnej ignorácii vyjadrenia žalovaného k žalobnému návrhu“ prvostupňovým súdom. Vzhľadom k tomu, že k tomuto posúdeniu pristúpil až odvolací súd, žalovaný v dovolaní vyslovil presvedčenie, že odvolací súd mal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

O odňatie možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide v prípade procesného postupu, ktorým súd znemožnil účastníkovi konania realizáciu procesných oprávnení priznaných mu v občianskom súdnom konaní (napr. oprávnenia byť prítomný na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.).

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nedošlo v danom odvolacom konaní k porušeniu ústavného princípu dvojinstančnosti konania. Odvolací súd, ako vyplýva z obsahu spisu, nevychádzal z iných skutkových zistení ako súd prvého stupňa a svoje rozhodnutie nezaložil na skutočnosti, ktorou by sa už pred ním nezaoberal súd nižšieho stupňa. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku vyplýva opakované konštatovanie odvolacieho súdu, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav. Aj právne posúdenie rozhodujúcich skutkových zistení, na ktorých založili súdy svoje rozhodnutia vo veci samej, je zhodné. Tak prvostupňový súd, ako aj odvolací súd, odstúpenie žalobcu od zmluvy o dielo, ktoré bolo doručené žalovanému 8. decembra 2009, vyhodnotili ako platné, a to z rovnakých dôvodov, čo viedlo k vyhovaniu žalobe v konaní pred súdom prvého stupňa a tak isto k potvrdeniu vyhovujúceho výroku rozsudku súdu prvého stupňa zo strany odvolacieho súdu. Nešlo preto o porušenie dvojinstančnosti súdneho konania a žalovanému z tohto dôvodu nebolo ani odňaté právo na konanie pred súdom.

Dovolací súd k dôvodom, z ktorých žalovaný vyvodzoval porušenie zásady dvojinstančnosti konania, považuje navyše za potrebné uviesť, že tvrdenie žalovaného, že súd prvého stupňa „absolútne ignoroval“ jeho vyjadrenie k žalobe, je neopodstatnené, nakoľko z obsahu spisu, konkrétne zápisnice o pojednávaní zo 6. marca 2012 na č.l. 19 spisu, jednoznačne a nesporne vyplýva, že súd prvého stupňa pred rozhodnutím vo veci samej sa oboznámil s vyjadrením žalovaného k žalobe vrátane vyjadrenie žalovaného k odstúpeniu od zmluvy zo 14. decembra 2009.

Žalovaný namieta aj vadu súvisiacu s dokazovaním spočívajúcu v tom, že nebol vykonaný ním navrhnutý dôkaz. Dokazovanie je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 2012/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011). Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok (len) neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (viď R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno preto vyvodiť, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 125/1999, R 6/2000). Pre úplnosť treba dodať, že dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvostupňového a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie – viď § 243a ods. 2, in fine O.s.p. („dokazovanie však nevykonáva“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Pokiaľ žalovaný namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (nepreskúmateľnosť), treba uviesť, že nie každá procesná nesprávnosť, ku ktorej dôjde v priebehu občianskeho súdneho konania, je relevantná z hľadiska procesnej prípustnosti dovolania. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu nižšieho stupňa nie je judikatúrou najvyššieho súdu považovaná za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 111/1998); nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu nižšieho stupňa je „inou vadou“ konania. Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia ako tzv. inej vady (nie vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.) vyplýva z viacerých rozhodnutí najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, resp. 1 Cdo 140/2009, 1 Cdo 181/2010, 2 MCdo 18/2008, 2 Cdo 83/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008, 5 Cdo 216/2010, 7 Cdo 52/2011 a 7 Cdo 109/2011).

Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvávali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013).

Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. V uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 ústavný súd zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“.

So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že námietka žalovaného o nepreskúmateľnosti dovolaním napadnutého rozsudku sa týka vady takej povahy, ktorá nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalovaný v dovolaní vyslovil aj nespokojnosť s právnym posúdením veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci, v rámci ktorého súd na zistený skutkový stav aplikuje hmotnoprávny alebo procesný predpis, sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Pre prípad, že žalovaný namieta aj to, že súdy nemali pre rozhodnutie dostatok úplných a správnych skutkových podkladov, dovolací súd uvádza, že neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení nie je nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaného nevyplýva z § 238 O.s.p., nepreukázala sa opodstatnenosť argumentácie žalovaného o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady vymenované v § 237 O.s.p., odmietol najvyšší súd dovolanie žalovaného ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. augusta 2014

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková